

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre	3 hónapra
Helyben: Évi	12 "
Külföldre: Negyedévre	5 "
Külföldre: Évi	20 "

Felolvasó szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:

Császár József.

Egy példány ára 4 fillér.
Helyszolgálati és hirdetésdíjak:
Debrecen, Csopá-u. 9. — Telefon

Mérleg és kard.

— augusztus 7.

P. C. Ezek jelképei az állam alapfeltételének, a két államfenntartó elvnek jognak és véderőnek. Megosztják egymás közt az ellenséges elemek visszaverésének nagy feladatát. A jog megvédi ellenségeitől a farsadalmat, a véderő az állam védbástyája.

Mérleg és kard! Ezek jelében mozgott e napokban a budgesiva a képviselőházban. A népképviselő az igazságügyi költségvetéssel foglalkozott, melyet közvetlenül a honvédség költségvetése követett.

Olyan jogász nemzetnél, minő a magyar, csak természetes a fokozott érdeklődés az igazságszolgáltatás minden kérdése iránt. Az igazságügyi tárca költségvetésének tárgyalása érdekes és tartalmas is volt mindig a magyar parlamentben. Az maradt az idén is, jól lehet a vita anyaga, összehasonlítva a korábbiakkal, tulnyomó részben tárgyaltalan lett. Az esküdtzéki bíráskodás, a polgári házasság nagy kérdései már meghaladott álláspontok. A magyar esküdtbíró Plósz Sándor igazságügyi miniszter nagy monumentális alkotása, négy évi fennállása óta abban a keretben, melyben életbe lépett, fényesen bevált. Valamint az egész magyar jogszolgáltatás hatalmas lépést tett előre.

Kétségtelen, hervadhatlan érdeme ez Plósz igazságügyi miniszternek, aki minden kérdésben fényes hivatottságát és körültekintését tanúsítja és meg van a helyes érzéke az igazságszolgáltatás érdekei iránt. Az ő fáradhatlan, lelkiis-

meretes munkájának eredményei egyrészt az igazságszolgáltatási és bírói szervezet folyton előrehaladó tökéletesedése, másrészt ama igen fontos reformok előkészítése, melyek részben már a Ház asztalán fekszenek. E reformok értékét emeli az a körülmény, hogy Plósz igazságügyi miniszter, ez a nagytehetőségű jogtudós, személyesen vezette azok alkotását, sőt a polgári perrendtartás éppenséggel önálló műve az igazságügyi miniszternek, méltó eredménye egy sikereiben gazdag jogász életpályának, melyet Plósz Sándor mint professzor és mint államférfi és hagyott maga mögött, a melyre jogos büszkeséggel tekinthet vissza.

Biztosan és öntudatosan állta helyét az igazságügyi miniszterként költségvetésének tárgyalása alatt, teljes átérzésében odaadásteljes kötelesség hűségének, mely nehéz hivatásában eltölti őt, a nemzet osztatlan elismerésének tudatában.

És amit a honvédelmi minisztérium költségvetésének tárgyalása hozott, az, miután jogérzet és politikai becsületesség még nem halt ki végkép a magyar parlamentben, nem lehetett más, mint Nyiri Sándor honvédelmi miniszter nagy érdemeinek messzemenő elismerése. Ez az épp oly derék katona, mint hazafi, napról napra mind otthonosabb lesz a parlamenti küzdőtéren is. Hogy kitűnő katona, azt bizonyítja az, hogy aránylag fiatalon tábornoki rangot ért el és a király bizalma Magyarország honvédségének vezetését az ő kezére bízta. Kifogástalan hazafiaságát bizonyítgatják mindazok, kiknek alkalmuk

volt vele akár a katonaságnál, akár a polgári életben érintkezni, bizonyíthatja Debrecen, a legmagyarabb város lakossága, hol már mint honvéd ezredparancsnok hagyta maga után a legjobb emlékeket; és még mindnyájunk emlékezetében van az a hatalmas, nemzeti szellemtől áthatott beszéd, melyet a Ludovika Akadémia zászlószentelése alkalmával tartott. És ime alig háromnegyedévi minisztersége óta előkelő parlamenti asszisztens, harckész debatteré nőtte ki magát, ki épp oly ügyesen tud bánni a szó fegyverével, mint tudja a kardot forgatni. Éles logikával, hol kellett, finom, metsző gunynyal izzé porrá törte a tárcája költségvetése alkalmával az ellenzék által felhozott ellenvetéseket; nem hagyott egyetlen egyet sem cáfolat nélkül. Közben katonához illő lovasgiassággal megvédelmezte a közös hadügyminisztert és a miniszterségben közvetlen elődét, az ellenük intézett támadásokkal szemben, Mellesleg legyen megjegyezve, hogy ami Kolozsváry személyi pótlékát illeti, ezért ne a kormányt okozza az ellenzék, hanem verje mellét az obstrukció s mondja el a mea maxum culpa-t.

Azzal az erélylyel, mely éppen csak az igaz hazafiban és államférfiban van meg, hidalta át Nyiri a szakadékot, mely az utolsó években mindszélesebb lett a véderő és a nép nemzeti érzelmé közt. Ama nagy személyek, melyeket személye iránt ápolunk, óriás léptekkel mennek teljesebbé. Katona, hazafi és államférfi egy személyben Nyiri Sándor honvédelmi miniszter.

MAGYAR KIRÁLY

kávéházban diszes biliardasztalok, gázcsillárok és kávéházi márványasztalok igen olcsón eladóak. Értekezhetni ugyanott.

Törlesztéses és egyéb kölcsönöket Harstein Kálmán jelzalog kölcsön irodája,

a legelőnyösebb feltételek mellett eszközöl ki o o o o o o o

Debrecen, Plac-utca 83. szám

A munka végén.

— aug. 7.

A politikai helyzetet ebben a pillanatban csodálatosképen eltérően fogja fel az ország és a parlament. A míg ugyanis az ország régóta nem fogadott olyan kedvezően valamely kibontakozást, mint éppen azt, a melyet Tisza István gróf hozott meg neki, a míg az országban azt látjuk, hogy még a kormányzó párt politikai ellenfelei is örvendeztek a normális állapotok helyreállításán, addig a parlamentben, illetve a Ház baloldalának egy részében bizonyos kelletlen érzés maradt vissza, mely szakadatlan elégtelenségben s ki-kitöre elkeseredésében mutatkozik.

A kibontakozás óta lefolyt időszak az országnak adott igazat. Az a férfi, aki az ügyek élére állott, becsületes munkát akar teljesíteni az ország érdekében szolgálatában. Ám azért ámitás volna azt állítsunk, hogy Tisza István gróf irányában az eredetileg is már elégedetlen elemek ellenszenvé csökkent avagy épen megváltozott volna. Ez nem történt. Csak a férfias kormányzás elmaradhatatlan sikerei előtt kissé összehúzódtak. A függetlenségi párt kisebbsége és a néppárt uralkodó áramlata együtt a nemzeti párti elemek egy részével s az Ugron-párttal — ime azok az elemek, melyek minden pillanatban készek kezét fogni a végső harcra Tisza ellen.

Kimondtuk véleményünket, mely ilyenképen nem lehet egyéb, mint hogy ezt a parlamentet munkaképtelennek tartjuk. Lehet-e dolgozni egy parlamenttel, a hol már az siker számba megy egy kormányelnök részére, ha a rendes budgetetrendesen elintézi? Ellenben minden egyéb tárgynál, mely csak nemileg is fontossággal bír, mint például a kiegyezés, a vám tarifa, a véderőtörvény, számolni kell az ultimációval, az obstrukcióval? Az urak nem gondolják meg azt, hogy 1867 óta, a mióta az első kiegyezést megkötötték, a vámterületi közösségnek mindig hatalmas ellenzéke. De megkísérelte-e valaha ez az ellenzék, hogy a többség akaratának érvényesülését megakadályozza? Pedig Irányi Dánielnek és Helffy Ignác ismerték is kötelességüket a függetlenségi eszme irányában és felfogták a kérdés nagy jelentőségét.

Ilyen körülmények között egy munkaképtelen parlamenttel állván szemben, a kormányelnöknek önként kínálkozik mint természetes gyógyszer a ház feloszlatása. Dehát tudvalevő, hogy erre

soor nem kerülhet, mert Tisza grófot igérete köti, hogy a ház feloszlatása előtt a választási reformot megvalósítja.

Mi marad hátra ilyenképen a munka lehetőségének biztosítására? A felelet csak egy lehet: a házszabályok revíziója. Ez az idea többé a napirendről le nem kerülhet. Lehet, hogy talán ebben a pillanatban a kormányelnök nem is gondol rá. Ám azt hisszük, igen kiméltlen erővel fogja eszébe juttatni maga az ellenzék.

ORSZÁGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, augusztus 6.

Üres padok innen és túlra is. A piros bársony székek közül is csak egy van elfoglalva, abba a muszájból Nyíri Sándor honvédelmi miniszter ült bele, mivelhogy az ő tárcáját tárgyalja a képviselőház.

Elnök Fei izsch Artur báró.

Dedovics György jegyző jelenti, hogy sem az interpelláció, sem az indítvány könyvben újabb bejegyzés nincs.

A napirendre tértek át, a katonai iskolai alapítványi helyekről szóló törvényjavaslat folytatódagos tárgyalására.

Okolicsányi László nem fogadja el a javaslatot, mert nem lát az alapítványi helyekben garanciát arra, hogy a nevelés magyarul valik. De nem fogadja el azért sem, mert a kormány katonai programjához és politikájához bizalommal nincsen. A tiszti nevelést a törvényhozás magának tartotta fenn és mi történt? Az, hogy ebből is közös ügy lett. Nem bírálja annak, hogy már zsenge korban kérdik a katonai nevelést. Helyesebb volna, ha ez az érettségi után történne akkor, a mikor az ifjában a polgári érzet is fejlődött. A katonaintézetű nevelés a magyarság szempontjából csupa abusus és a javaslatot ezekért sem szavazhatja meg. Határozati javaslatot nyújt be, az iránt, hogy a magyar területen felállított összes katonai nevelőintézetekben magyar legyen a tannyelv és a záróvizsgák a kultusz miniszter ellenőrzése mellett ejtessenek meg és az eredményről a törvényhozásnak évről-évre jelentés tétessék. Ha a kormány ezt a javaslatot fogadja el, akkor azt tartja katonai programjáról, hogy az nem egyéb szemfényvesztésnél, humbugnál. (Helyeslés a baloldalon.)

Kaas Ivor báró a következő szónok. Csatlakozik Bakonyi Samu és Okolicsányi fejtegetéséhez. A javaslatot pénzügyi szempontból is kifogásolja, mert mi olyan költségeket visel nek, a melyek az osztrákot is illetnek, minthogy azokon az alapítványokon a cs. és kir. hadsereg számára is nevelünk tiszteket.

(Sorba érkeznek most a terembe Tisza István gróf, Plósz Sándor, Lukács

László miniszterek. Vajnic István báró elébük siet és bonbonokkal kínálja őket.)

Kaas Ivor báró folytatja és beszél arról az averzióról, s mely a katonaság német szellemében látja. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Rátkay László; szerinte ezekkel az alapítványi helyekkel a mostani szellem mellett nem sokat érünk. Nekünk nem olyan tisztekre van szükségünk, a kik magyarul is beszélnek és magyarul is éreznek. Ezt akarja elérni és azért ellenindítványt nyújt be, utasítsa a ház a minisztert, hogy a jövő évben terjessze a ház elé a katonai iskolák tankönyveit.

Elnök: A vitát berekeszti.

Nyíri Sándor honvédelmi miniszter reflektál ezután a vita anyagára. Megjegyzi, hogy rapszidikus lesz, mert az ellenzék agályaira megtéltük sorrendjébe akar válaszolni.

A gyakorlaiban nem vihető keresztül, hogy a közös kincstári helyekkel kvóta arányában osszák el mert azokra nincs elegendő magyar pályázó. A mi a tantervet illeti, az nem titok, megkapható minden könyvkereskedőnél, ha pedig az az illető kereskedő beszerezni nem tudná, ügytelenségén mulik csupán. Fogadja, hogy a tankönyvekbe közjogi hibák volnának. A magyar történet ezentul belterjesebben fogják tanítani. A vallás tanítását Szent István társulat kiadása. Még a számtanra is magyar tankönyvet rendszeresítették, a geometriára, a kémiára is. Bakonyi kifogásolta, hogy a közjogra nincs tankönyv. Rége van külön az akadémiákon, külön a hadapród iskolákban; Schöck őrnagy írta. Olyan magyar ifjakat, a kik a mostani rendszer mellett elnémetesítették magukat nem kell sirni, ezekre mondta volt egyszer, hogy hulljon a férgese. Csudálatos, hogy 1897-ben megszavazta a néppárt az alapítványi helyeket, most pedig megtagadja. A tanári szakkérdést is felvetette az ellenzék. Ez két részre oszlik. A szaktanár a hadiiskolába nyeri kiképzését. Ha olyan tiszt van, a ki alkalmas nemcsak a szaktárgyak előadására, hanem az egyéb tudományok oktatására is, Természetes, hogy szivesebben alkalmazzák, mint a polgárembert ha azonban nincs a tisztek között ilyen akkor polgár embert is alkalmaznak. Okolicsányinak is válaszol, a kinek közjogi skrupulusai is voltak. Okolicsányi azt mondta, hogy ismer egy törzstiszteket, a ki érettségi után ment a katonai pályára és kitűnően végzett. Szóló is ismer ilyeneket. Ez azonban mit sem bizonyít, legkevésbé azt, hogy polgár emberből nyomban tisztet csináljunk. Nem lehet az sem, hogy a katonai nevelést a közoktatásügyi miniszter hatása körébe vonják és ezért nem is fogadja el Okolicsányi javaslatát. Arról, hogy zsenge korban kezdjük a katonai nevelést, arról lehetne beszélni. A mostani állapot szükség. Az alreáliskolában a katonatisztek fiai vannak, a kiket viszonyaik hozták oda. Az hogy az alreáliskolában csekélyebb a magyar nyelv tanításának az eredménye, ez természetes, mert az if-

Mihalovits J. gyógyszertárában a „Kigyóhoz“ Debrecen, főtér, a városházzal szemben

ajánlja Harmat arcorát (pouder), mely készítmény üde színt kölcsön az arenak s nem rontja az arebört. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetkedik bármilyen arc- vagy ariszporral. Jól tapad s igen jól fed. A Harmat-crème a Harmat szappannal együtt használva az arebört üdév, széppé teszi s megóvja a megráncosodástól. (Kapható színben: fehér, rózsza, crém színben) mintadoboz Harmat pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá a következő areporait: Berlini Felpouder (3 féle színben) kisdoboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. 1 kor. 60 fillér Velupouder (3 féle színben) kisdoboz fill., nagy doboz 4 kor.

juság ott jobbra német és nem is lehet 15le követelni, hogy nyomban jeles eredményt érjenek el. Rátkay ellenindítványát szintén nem fogadhatja el. Kéri a javaslat elfogadását.

(Eljenzés a jobboldalon.)

Okolicsányi László félre értett szavait igazítja helyre.

Javaslatot határozat javaslatok mellett elfogadták általánosságban.

A részleteknél nem volt vita.

A ház ezután a honvédelmi tárca költségvetését megszavazza és ezzel kapcsolatos jelentéseket tudomásul veszi.

Következett a pénzügyi tárca.

Hegedüs Loránt előadó elfogadásra ajánlotta.

Mezőssy Béla nem fogadja el. **Kossuth** pénzt vereszen.

Mezőssy után

Rátkay és **Udvari** Beszéltek a költségvetés ellen, mire

Lukács miniszter reflektált a vita anyagára. Többek közt kijelentette, hogy tekintettel lesznek az adóbehajtásoknál a szarasság sújtotta vidékek lakóira.

Rövid vita után a költségvetést elfogadták.

Az ülés végén a pénzügyminiszter az aprorinciális törvényjavaslatot, amelyet kiadtak a pénzügyi bizottságnak.

A Ház legközelebbi ülése hétfőn lesz.

Iskolák beszámolója.

Két értesítő.

Ezeket a forró nyári napokon a szerkesztőség tikkadr, szürke csöndjébe beléizegnek az iskolai értesítők száraz lapjai. A munkatárs kénytelen kelletlen fog hozzá és kezdi őket végig lapozgatni... Amint mindjobban belemélyed akkor veszi észre, hogy ezek a sűrűn telenyomtatott levelek mennyire lekötik figyelmét. Nem is csoda, hisz ezekből az iskolai értesítőkből a jövő beszél hozzája. A jövő, amelynek harcossait most képezik hol kevesebb, hol pedig nagyobb eredménynyel. A beszéd is eszerint hol reményt és bizalmat gerjesztő, hol pedig — néha és ritkán — lehangoló...

Ezekről a szerzett henymásokról és hangulatokról számol be mátkatársunk az alábbi tudósításokban:

A főiskola értesítője.

A híres nevezetes debreceni ev. ref. főiskola akadémiai tanszakainak 166 nagyoldalas értesítője részletesen számol be az elmúlt tanévről. Az értesítőt **Erdős József** dr. akadémiai igazgató állította össze.

Az első tizenhét oldalt az igazgató tanévet megnyitó beszéde foglalja el. Utána az elmúlt év története következik.

Bairatkozott összesen 111 hittanhallgató, az előző évi létszámnál több 12-vel és 265 joghallgató, az előző évi létszámnál több 11-el. A második félévben ez a létszám némileg apadt, a mennyiben a hittanhallgatók száma 107, a joghallgatóké 230 volt. Ez utóbbi létszám csappanás oka főképen az, hogy a hadköteles hét féléves joghallgatók a téli félév sikeres befejeztével, végbizonnyítványt nyertek.

Az akad. tanács felvett fél tandíj kedvezményre 81, negyed tandíjra 29

teljes tandíjmentességre 1 hittanhallgatót és fél tandíjra 39, negyed tandíjra 30 teljes tandíjmentességre 4 joghallgatót.

Tápiintézeti ellátásban részesült ingyenes helyen 16, 40 koronás helyen 11, 80 koronás helyen 10, **Szordy-Kenessey** alapítványból 1, összesen 47 hittanhallgató és 4 ingyenes, tíz negyven koronás, 21 nyolevan koronás, kilenc 140 koronás és 2 **Szordy-Kenessey** alapítványi helyre felvett, összesen 46 joghallgató. Az akadémiai igazgató benlakásra érdemesített 41 hittanhallgatót és 21 joghallgatót.

Kiss Áron püspök a teol. akadémiai kar meghallgatásával úgy az első, mint a második félévre, a fentforgott égető szükségre való tekintetből, tizenhat rendes negyedéves hittanhallgatót kiegészítő segédlelkészi minőségben kibocsátott, a megállapított szabályok értelmében.

A egyelmi állapot valóban kitűnőnek mondható. Egyelmi büntetésül az igazgatói intést három és az akadémiai tanács előtt való megfeddést egy esetben kellett alkalmazni; egy esetben pedig, egy hittanhallgatóval szemben, a végleges elutasítás vált szükségessé.

Harsányi Pál, ki jeles előmenetellel végezte pályáját, volt a főiskola széniora. — Halálózás fordult elő a harmadéves hittanhallgatók között.

A főiskola tanárikara és ifjúsága a tanév megnyitáson is bezárásán kívül megünnepelte **Deák Ferenc** születésének 100. évfordulóját és a reformáció emléknapját. **Szabó Márton** dr. főgimnáziumi tanár székfoglalója után volt a bibliáünnepe. És ünnepélyt tartottak **Jókai** emlékére.

A tanári kar az igazgatóval élén nagy irodalmi tevékenységet fejtett ki a szakirodalom terén.

Az értesítő a pályatételek kitűzése és a pályázatok eredménye után közli a tanulók névsorát és a statisztikai táblázatot.

Az akadémiai hallgatók összességének 37 százaléka volt magyar anyanyelvű, a többi 3 százalék német, tót, román és szerb. Az 12. idegenajku. Az első félév 380 tanulója közül jeleselőmenetelű volt 50, jó 83. A második félév 340 hallgatója közül jeles 45, jó 78.

Ott találjuk továbbá az élénk egyleti élet tényezőjét: A Főiskolai Énekkar, Magyar Irodalmi Önképző Társulat, Olvasó-egylet, Hittanszaki Önképző Társ., Hittanhallgatók Segítő Egyesülete, Joghallgatók Önképző Társasága, Főiskolai Gyorsró Egylet és Főiskolai Zenekör beszámolóját. A könyvtár állományát, a jutalmazottak jegyzékét, a tápiintézet kimutatását és az egészségügyi jelentést. Hosszabb idejű tartó, de azért könnyebb természetű betegség 35 fordult elő.

Az értesítő végül a jövő tanévre vonatkozó utasításokat, majd a Függetlenségben **Jászi Viktor** dr. jogtanár nagyszabásu beszédét közli, amelyet a **Deák Ferenc** emlékünnepe mondott el.

A **Dóczy-intézet** értesítője.

A mai növevelés lehető legközelebbi képviselője a debreceni ev. ref. egyház leánynevelőintézete, mely már harminc évi áldásos működésben gazdag multra tekinthet vissza. Az intézetben föltalálható a nőnevelés minden foka. — Kezdődik az elemi leányiskolán, folytatódik a felsőbb leányiskolán, ami a polgárinak felel meg és végződik a tanítóképzőn, amit elvégezve mint pályaképes nő hagyja el a növendék az intézetet.

Ennek a szép multtal bíró intézetnek **Dóczy Gedeon** az igazgatója. Hogy tudományának hatása mennyire urálja az egész tanintézetet, mutatja az a köz-

tudatba átment elnevezés, mellyel mindenki csak egyszerűen **Dóczy-intézetnek** említi a felsőbb leányiskolát.

Ő állította egybe azt a 148 oldalra terjedő, alaposan megszerkesztett értesítőt, amely mindahárom természetű leányiskolát fölöleli. Külön foglalkozik a négyosztályu elemi és gyakorló leányiskolával, a felsőbb leányiskolával és a tanítóképzővel.

Az elemi leányiskolában és gyakorlóiskolában három tanítónő működik és négy osztályt tanítanak. Összesen volt 113 növendék, akik közül egy sem nyert elégtelen osztályzatot. — A végzett tananyagon kívül az elmúlt iskolai év történetét közli röviden.

A hatosztályu felsőbb leányiskolában az igazgató vezetésével a hitoktatón kívül 14 tanerő működik. A rendkívüli és magántanulókkal együtt volt összesen 237 növendék. Ezeknek nagyon csekély százaléka nyert elégtelen osztályzatot. Akkor is az idegen nyelvekből, számtanból, mértanból vagy írásbeli külsőkből.

A végzett tananyag úgy mennyiség, mint sokoldalúságát tekintve, megfelelt a mai kor legmagasabb igényeinek. Talán még túlságosan is.

A négyosztályu tanítóképző intézetben 13 tanerő működött. Volt összesen 183 növendék. A végzett tananyag részletes felsorolása után a tanulás eredményéről szóló kimutató következik. A három első osztályban senki sem nyert elégtelen osztályzatot; csak a negyedikben; ott is elvétve. A képesítő vizsgálatot tett 30 tanítónőjelelt közül 8 kiűnő, 12 jeles, 11 jó, 7 elegendő általános osztályzattal képesítettnek nyilvánítottak. 1 két tantárgyból javító vizsgálatra utasítottak.

Az értesítő részletes leírását adja még az év történetének, a könyvtárak és tanszerek gyarapodásának és az önképző társulat működésének.

Végül az internátus szervezetéről nyújt bő tájékozást s közli a jövő évi tudniva ókat és a használandó tankönyvek jegyzékét.

Egyház és iskola.

A debreceni ipari-szakiskola. A kamara újabb tárgyalásai folytán a debreceni iparszakiskola ügye ismét főlészre kerül. Legutóbbi közgyűléséből a kamara fölterjesztést intézett a kereskedelemügyi miniszterhez és arra kérte, hogy a szakiskola kérdésében vegye fel a tárgyalásokat újra Debrecen városával. Ez izben most a városával. Ez ügyben most a város következő leiratot kapta:

Debrecen szabad királyi város közönségének

Tervbe vétén az ország iparoktatási hálózatának fokozatos kiépítését, részletesen kívánok foglalkozni a közönség abbéli réki keletű óhajának megvalósításával, hogy Debrecenben is létesítsen iparoktatási intézetet.

Minthogy, azonban az állam pénzügyi viszonyai nem engedik meg, egyszerűen több intézetet létesít, másrészt pedig egy kellő alapokra fektetendő intézet megfelelő elkészítést is igényel, illetőleg annak talaja az érdekeltég szem pontjából elkészítendő, egyelőre oly módon vélem ezt megoldandónak, hogy a gyakorlatban működő mesterek és segéddek egy része számára megfelelő esti oktatást szervezek.

E célból egyidejűleg utasítottam iparoktatási főigazgatómat hogy a város

polgármesterével intézkedésbe lépve, ez ügyben részletes jelentést terjesztenél.

Midőn erről a törvényhatóságot ezenre értesitem, felkérem hogy ezen közegemet, ebbeli eljárásában telhetőleg támogatói sziveskedjék.

Megjegyzem azonban, hogy ezen terv kivételében nem nélkülözhetem a város közönségének erkölcsi és anyagi közreműködését, sem mely u'öbbinak alakjára és mérvébe nézve iparoktatási főigazgatóm fog a helyszíni tárgyalások alapján javaslatot előm terjeszteni.

Szávay Gyula kamarai titkár Budapestre utazott, hogy az ipariskolai főigazgatóságot tájékoztassa. Vigh Albert ipariskolai igazgató augusztus 25-30 között Debrecenbe érkezik a várossal és kamarával tárgyalás végett.

Ajándék a főiskolai könyvtárnak. A vallás és közoktatásügyi miniszter az ev. ref. főiskola könyvtára részére 1600 koronát adományozott, hogy abból a könyvtár kiegészítésére könyveket vásároljon.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Számonkérészek a városnál.** Domahidy Elemér főispán számonkérészeket tartott tegnap a városnál. A főispán átnézte a tevékenységi kimutatásokat és alaposan megvizsgálta a közigazgatás ügymenetét, mely után megelégedését fejezte ki a tisztikar munkássága felett és kifejezte abbéli reményét, hogy a tisztikar a jövőben is buzgalommal fog fontos hivatásának megfelelni. A számonkérészek jelen voltak a tanács tagjai és az egyes kivatalok főnökei, valamint Lengyel Imre kir. tanácsos és Juhász Ignác bizottsági tagok.

× **Hitelező közgyűlés.** Tegnap délután hírelesítették az augusztus 5-ikén tartott törvényhatósági bizottsági gyűlés jegyző könyvét. A gyűlésen Domahidy Elemér főispán elnökölt.

H I R K.

* **Vasárnapi istentiszteletek.** Az ev. ref. egyház templomaiban ma vasárnap délelőtt 9 órakor a következők végzik az istentiszteletet: Nagy templomban Széls György lelkész. Kistemplomban Uray Sándor püspöki segéd elkész. Újtemplomban Sáfrány Lajos vallásnár. Ispóty templomban Dicsöffy József lelkész. Csapókerthben Kovács János népkolai felügyelő. Homokkerthben szintén lesz istentisztelet a szokot időben.

A róm. kat. templomban az istentiszteletek sorrendje a következő: Délelőtt 6 órakor misézik Vas Károly tanár 7 órakor Ruszka Zoltán, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár; 9 órakor az ünnepélyes nagymiséét Wolafka Nándor dr. v. püspök, prépost-plébános mondja segédlettel. Nagymisé után Ruszka Zoltán prédikál; háromnegyed 11-kor Nyári Ignác fél 12-kor Szabó István misézik. 3 órakor litánia. 4 órakor Rózsafüzér társulatának hónapos ajtatosságát végzi Wolafka Nándor dr. v. püspök prépost plébános szent beszéd, körmenet és litániával.

Az ágost. hitv. ev. templomban délelőtt 10 órakor az istentiszteletet Hudák János s. lelkész végzi.

A gör. kath. kápolnában. 6 órakor reggeli istentisztelet; délelőtt 9 órakor szentmise; délután 3 órakor vecsernye, 4 órakor rózsafüzér ajtatosság.

* **Elhunyt apácanövendék.** Napok óta élet és halál között lebegett Tóth Mariska a kis apácanövendék. Hol jobban volt, hol rosszabbul. Az utolsó napon pedig egészen megjavult egészségi állapota és arcára a vidámság és remény pirja költözött. De ez csak a közeli halál csálóka játéka volt. Mikor már mindenki a gyógyulás útján hitte őt, akkor jött a rettenetes kaszás és hideg, durva kezeivel kiragadta a fiatal leányt az élők közül. Sokkal hamarabb lett Krisztus menyasszonya a kis apácanövendék, semmint gondolta volna... Tegnap hajnalban szállott el ártatlan lelke összetört porhüvelyéből. Halálát tifusz (hasszagymáz) okozta. Wolafka Nándor dr. róm. kat. püspök maga intézkedett temetése iránt. Ugyancsak ő sürpönyt menesztett Kiskunmajsára Tóth Mariska apjához, mert anyja már nem él. Kiméletesen tudatta vele egyetlen leánya gyászos elhunytát. A fiatal apácanövendék kihült tetemét átvitték a kórház szertartási termébe, ahol menyasszonyi fehér ruhába öltözték. Innen fogják temetni valószínűleg hétfőn délután. A temetési szertartást maga Wolafka Nándor dr. v. püspök, prépost plébános végzi.

* **Dalmi László temetése.** Óriási közönség részvétel mellett helyezték örök nyugalomra tegnap délután Dalmi László földbirtokos holttemetét. Már jóval a temetés előtt díszes közönség lepte el a gyászház környékét. A városi tanács tagjai nagyszámban, élükön Kovács József polgármesterrel, szintén résztvettek a gyászszertartáson. A gyászszertartást a református lelkész végezte, amely után a Cegléd utcai temetőben helyezték el a köztiszteletben álló, hamar elhunyt földbirtokos földi részeit.

* **Szana Rózsai fürdőzése.** Lapunk hasábjain gyűjtést indítottunk a nyomorék Szana Rózsai részére. Fáradozásunk nem maradt eredmény nélkül. Felhívásunk visszhangra talált. Jószívű emberek megnyitották erszényeiket és összegyűlt annyi pénz, hogy a szerencsétlen Szana Rózsai már pár nap óta élvezheti a Félix fürdő vizének gyógyhatását. Ujabbán a kereskedő ifjak asztaltársasága, ez a nem rég alakult jótékony asztaltársaság, mely alig pár hó alatt már is több ízben adta jelét jótékonyágának és életrevalóságának, gyarapította az iddig összegyűlt pénzt. Az asztaltársaság legutóbbi gyűlésén elhatározta, hogy a szerencsétlen Szana Rózsai fürdőköltéséhez az asztaltársaság csekély alapjához képest, három koronával hozzájárul, melyet a tegnapi napon juttattak el szerkesztőségünkbe. Az asztaltársaság jótékonyágáért a nyomorék kis leány nevében is köszönetet mondunk.

* **Kitiltott joghallgató.** Lapunknak éppen tegnapi számban adtuk hírt arról, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter egy budapesti joghallgatót kitiltott az ország összes főiskoláiból, mert indexét meghamisította. Ma újra hasonló esetről adhatunk számot. Székula György budapesti joghallgatót sújja ez a szigorú de megérdemelt büntetés még pedig ugyanolyan cselekményért. A miniszter tegnap értesítette erről az ev. ref. főiskola vezetőségét.

* **Ejegyzések.** A debreceni m. kir. aranyakövi hivatalnál az elmúlt héten a következő párok jelentették be eljegyzésüket: Törő János ev. ref. városi hajdu — Boros ágnes ev. ref. Csóka

József ev. ref. kefégyári munkás — Patáki Zsuzsánna ev. ref. Csaki Imre ev. ref. kőműves segéd — László Mária ev. ref. Gömöri István ev. ref. kőműves segéd — Bági Mária ev. ref. Goldstein Dávid izr. műegyetemi hallgató — Goldstein Gizella izr. Schwartz Izidor izr. férfi divatkereskedő — Rakovitz Szeréna róm. kat. Prizsi Pál ev. ref. önálló fodrász — Csutorás Jolán róm. kat. Katona János ev. ref. földműves napszámos — Druck Julianna özv. Sztanyó Kompár Józsefné róm. kat. Herzog József róm. kat. férfiszabó sayéd — Varga Zsuzsánna ev. ref. Boros András ev. ref. bérkocsi tulajdonos — Nagy Mária ev. ref. Kézdí és esomortári Mike Győző ev. ref. női divat kereskedő — Nagy Mária ev. ref.

* **Szerencsétlenül járt nőbó.** Gáti Tóth Mihály leggazdagabb emberét Szoboszlónak: a százezreket érő birtokok tulajdonosát végzetes szerencsétlenség érte. Szoboszlóhoz közel eső birtokára ekarván kikocsizni, véletlenül olyan szekérbe ült, amelybe négy tüzes ló volt fogva. A lovak uzközben valamitől megijedtek s a kocsi felborították, amelyből Gáti Tóth Mihály oly szerencsétlenül esett ki, hogy veséje és tüdeje súlyosan megsérült, azonkívül négy oldalbordája eltört. Életben maradásához kevés remény. Gáti Tóth Mihály Szoboszló főkapitányának Gáti Tóth Jánosnak édesapja.

* **A miniszter a múzeumnak.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Debrecen város régiségtára részére 500 koronát adományozott a városnak. Ez összeget arra a célra rendelte, hogy belőle fedezzék a szükségleteket, vagy esetleg hiányok pótlására fordítsák.

* **Felhívás.** Vettük a következő sorokat: Felhívják a „Szűzidei Jókai Örképzőkör“ mult kaddén kilépett tagjait, hogy a kör kebelébe a tizenharmadikán tartandó felolvasó-estély sikerének emléke szempontjából viszálpni sziveskedjenek. Az elnökség.

* **Meglátogatta a szolgálatot.** Kovács János 2. sz. 1 fogatu bérkocsisnak tegnap este az állomáson kellett volna lennie. Mivel nem jelent meg fogatával — pedig szükség lett volna rá — mag leszbüntetve.

* **Példás kedvezményt léptetett életbe** hazánk legszebb és legkedveltebb fürdője: Herkulesfürdő. — Az igazgatóság mindazokat, kik szerény jövedelemmel bírnak, augusztus 26-tól kezdve 50 százalék árkedvezményben részesíti úgy a lakás mint a páratlan gyógyhatású kén- és kősós meleg fürdők óráinál. Ismeretes, hogy e világhírű fürdők csalhatatlan sikerrel használtatnak ischias, idült csusz, köszvény, bőr és esontbetegségek, aranyér, altesti bántalmak, vesebajok, vérszegénység stb. ellen. Dicséretes cselekedet az igazgatóság részéről, hogy az említett kedvezmény által módot nyújt az intelligens középosztálynak is, hogy Herkulesfürdő gyógyító és üdítő hatásában részesülhessen.

* **Betörési kísérlet.** Kandel Ferenc földbirtokos Hanyadi-utcán levő, jelenleg magára hagyott lakásába tegnap betörők skartak behatolni. Mielőtt operálhattak volna, a házmaster megzavarta s elriasztotta őket. A nyomozta megináult.

* **Malálozások.** Debrecen város halottai az elmúlt napon a következők voltak: Vig Vilmos izr. 1 hónapos; Tóth Mária róm. kat. 24 éves, Strausz Piroska izr. 3 hónapos; özv. Lukács Gáborné szül. Horváth Julianna ev. ref. 60 éves.

* **Meglopott béresgazda.** Jobbágy János tanyáján béresgazda Budai Mihály. Mint ilyenek ugylátszik, bőven volt ruhája is, mert egy ismeretlen ember megszokta és megszabadította tőle. A csendőrség aztán megindította a nyomozást és az ismeretlen tettest Törő Ferenc Hevesmegye makvári illetőségű csavargó személyében elfogta. A csendőrök megtalálták nála az eltulajdonított ruhaneműket, sőt még egyéb lopott holmikat is. Törő Ferencet a bűnjelekkel együtt áttették az ügyészségre.

* **Tűzek** Két helyen is volt tűz tegnap. Az egyik a Rákócy kávéházban volt. A kassza-tünder szobájában gyuladt ki a szalmazsák. Rövidesen eloltották, mielőtt nagyobb károkat okozott volna. A másik a Kossuth u. 8. szám alatt özv. Friedné pincéjében volt. A gyorsan kivonult derék tűzoltók Publíg Ernő tűzoltóparancsnok vezetésével elfojtották.

* **A ruhátolvaj.** Burai Mihály lakásából valaki kisebb mennyiségű pénz és íbbrendbeli alsó és felsőrubát lopott el. A csendőrség a tolvajt Szabó László acesádi lakos személyében nyomozták ki. A megajított házkutatás alkalmával megtalálták a lopott holmikat, bár a fufangos tolvaj egy ládába rakva elásta a keriben. Ekkor már nem tagadta tettét. Ugyét az ügyészségre át tették.

* **Talált zálogcédula.** A rendőrség bünyügyi osztályánál igazolt tulajdonosa egy talált zálogcédulát átvehet a hivatalos órák alatt.

* **Fűtő multiglicator.** Péntek délután a Tóth Gyula cég üzletében bemutatja Niemiecsek János műépítész saját találmányú kályha javítását egy cserép és egy vaskályhán, és a következő újításokat emelte ki:

1.) A cserépkályha ugyan oly gyorsan fűt, mint a vas, úgy, hogy egy félórán belül a szoba megfűlően be van fűtve. Ez a gyors fűtőképeség a levegő belterjes mozgása folytán áll elő, melyet egy patent batét elősegít.

Ezen betét főtulajdonsága az, hogy ezáltal a levegő nem mint eddig szárazon hevül, hanem egy, annak aljában levő vihartány segítségével a levegő nedves lesz s mint nedves levegő melegszik föl, s annak előnye az, hogy még az öreg kályhákban is a szobalevegőjében levő por nem ég el s így a levegő romlatlanul és önműködően kerül megfelelő hőfokkal a gépezetből ki.

2.) A vaskályha — melynek köpenye egy vastag homokréteget takar — ugyan úgy fűt, mint egy multiglicatorral ellátott cserépkályha. A kályha alsórése a vaskályhák általános jó tulajdonságával bír, hogy gyorsan fűt a nedves levegővel s a felső a homokréteg segítségével az előidézett meleget 5—6 óráig fenttartja.

A feltaláló továbbá bemutatta, hogy 100 köbméteres szoba befűtéséhez (mely egy 2 ablakos utcai szobánknál felel meg) hat órai meleg fenttartásával a cserépkályhához 2 kg. kőszén, vagy 4 kg. keményfa a vaskályhához pedig 1 1/2 kg. szén, azaz 3 kg. fa szükségesnek.

Az előadásban több helybeli építész, építőmester is vett részt s a kályhák feltétlenül működéséről dicséretileg nyilatkoztak.

Mint magyar szabadalom s magyar gyártmány ezen rendszer könnyen beszerezhető s sok háziasszony örömmel üdvözli ezen új találmányt.

Angol zephir turistaing 2 frt Feketénél.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Allandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

x **Előkelő életbiztosító intézet** szervezendő vezérügynöksége részére titkárt keres. Ajánlatot B. R. L. jellege alatt Fischer J. D. hirdetési irodája Budapest IV. Gerlóczy utca 1. küldendő.

x **A piac legelőkébb helyén** egy üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Ma este az **Arany Bika** kávéházban **Rácz Károly** zenekara játszik.

Igen alkalmas utazásoknál.
Rövid használat után nélkülözhetetlen.
Egyszemélyi hatóság által megvizsgálva
Bizonyítványt kelt Bécsben 1887. júl. 30-án

Kalodont

nélkülözhetetlen
foglisztító szer.

Előrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fenttartásánál nem nélkülözhető fogaknak és a szájrég gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hírhedtek el az által. Ennek sikeresebbnek bizonyult a „Kalodont” mely az antiszeptikus hatással fogaknál szükséges mechanikus tisztítása kitűnően egyesíti.

MULATSÁGOK.

Működvelő előadás. Az asztalos ifjuság működvelő előadása, óriási közönség jelenlétében tegnap este zajlott le a Margit fürdő disztermében. Az ifjak tegnap esti előadásukkal ismét gyarapították, eddigi sikereik számait. Az előadásban oly nagy számú közönség vett részt, hogy a nagy kiterjedésű terem kicsinynek bizonyult a befogadására. De nem is esoda, mert a szereplők mindannyian teljes odaadással működtek közre, hogy Gei, Fekete rigó című népszínművet sikerre vigyék és fíradásig nem volt hiábavaló. Jók voltak. Szédák Juliska, Orosz Juliska, Bálint József és Strebelusky Lajos. Előadás után Kiss Pista zenekara mellett, reggelig táncolt a megjelent fiatalok.

Kefegyári munkások táncestélye. A Falk Árcsin és társa kefegyárának munkásai, jól sikerült mulatságot rendeztek tegnap este a nagyerdői Dobos pavillonban. A mulatságon Kiss Gyula zenekarának hangjai mellett, a felkelő nap, még együtt találta a vidám társaságot. Az estélyen zónaposta és egyéb humoros mulatságok szórakoztatták a megjelenteket.

SZÍNHÁZ.

— (Petőfi Sándor mint színész) A legkevesebb kutatóra talált Petőfi színészkedésének ideje. A *Színház és Élet* c. heti szövege rendkívül érdekes adatokat közöl Petőfi színészkedéséről, melyek most halála 55 ik fordulója alkalmából külö-

nösen időszerűek. — Igen tanulságos cikkeket közöl Bayreuthról, Wagner Sigfriedről, és bemutatja utóbbi arcképét és a Wagner-Színház képét is. — A legszébb királyszó címén Vilma hollandi királynéről emlékezik meg. — Az amerikai flottát Fluméban képekkel mutatja be, — a fiam darabot ír, esímen novellát közöl Csörgő Gyulától

Képei közül kiemelendők Vilma királynő, báró Roszner Ervin, Hettyey Aranka, Mészáros Gizella és az Apajuna operett felvételei. — A Színház és Élet egyes számai 24 filléért minden hirdetésárusnál kaphatók.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Tokio, aug. 6. A jancukini domboknál a bal szárny japán csapatai hátulról és oldalról akarták megtámadni az oroszokat. Az orosz tüzérseget a japán tüzérseggel nagy részben elhagattatta, de 4 ágyu tovább is veszélyeztette a japánokat. Végre a japánok heves roharral intéztek, mire az oroszok elhagyták állásukat.

Csifu, aug. 6. Ideérkezett hírek szerint a japánok a portarthuri erőd körül egyre szűkebbre szorították a területet, mely az oroszoknak rendelkezésére áll. Az ostrom és bombázás szakadatlanul tart váltakozó szerencsével. Néhány nap múlva szenzációs jelentések várhatók, mert kétségtelennek tartják, hogy a japánok vagy beveszik az erődöt, vagy pedig az oroszok megadják magukat. Az erőd már nem sokáig tarthatja magát.

Kérvényező a király előtt.

Ischl, aug. 8. Amint Ferenc József király ide megérkezett, egy volt vasúti munkás feléjérohant. Nagy zavarodás támadt. De az illető letérdelt a király előtt és egy kérvényt nyújtott át. — Az eset a közönség körében is nagy izgalmat okozott.

Nagy tűz a fővárosban.

Budapest, augusztus 6. A ferencvárosi dobánygyár eddig ismeretlen okokból kigyulladt délután 3 órakor. Azóta folytonég és a lángtenger mindjobban terjed. A jobb szárny három emelate beszakadt, a falak pedig összeomlottak. Az oltás azonban teljesen eredménytelen maradt, jár az egész város tűzoltóság olt. Víz már alig van a környéken. Az eddigi kár mintegy negyedmillió koronára rug.

Meggyilkolt alezredes.

Pétervár, augusztus 6. Boguslavszki alezredes a Lumalin kerület főnökét megölték. A tettes ezidő szerint még ismeretlen.

Vérengző nagyanya.

Páris, augusztus 6. Egyik közeli faluból borzalmas hírt jelentenek. Lumasszandé Mária nevű asszony négy unokáját előbb megfojtotta, azután pedig a kutba dobatta egy hülye leánnyal.

Püspöki kinevezés.

Bécs, aug. 6. Rómából ideérkezett magántávirat szerint Várady Árpád kanonoknak, kultuszminiszteri osztálytanácsosnak pécsi püspökké való kinevezése befejezett tény.

Gabonatözsde.

Budapest, augusztus 6. Buzakinálát jó vételkedv javult. Emelkedő irány-
zat mellett 60,000 métern ássa ke-
rült forgalomba 5 fillérig drágább ára-
kon. Egyébb gabonanemek közül rozs
10-15 tengeri és zab 5 fillérrel drágabb.
Lásd: meleg.

Buza októberre	10.77-78
" 1905 áprilisra	11.02-03
Roszs októberre	8.50-51.
" 1905 áprilisra	8.72-74.
Zab októberre	7.40-51
" 1905 áprilisra	000-00
Tengeri augusztusra	7.69-25.
" szeptemberre	7.24-29.
" 1905 májusra	7.28-39
Rejce augusztusra	11.10-20.

TORVÉNYKÉZÉS

Emberölés barátságból.

— Törvénytörési tárgyalás. —

Még élénk emlékezetében él a kö-
zönségnek az a külörösséggel magában
álló eset, amely ez év július hónapjának
3-án történt.

Deák Ferenc fiatal pincér és Szén-
égető József bortélylegény előzetes meg-
beszélés után kimentek a Nagyerdőre,
hogy ott öngyilkosságot kövessenek el.
Előbb Deák Ferenc lőtt magára, de mi-
vel nem jól talált, Szénégető József meg-
egyszer rálőtt. Magát is kiskarta végezni,
de az odafutó emberek megakadályozták.
Deákot bevitték a kórházba, ahol nem-
szokára meghalt, Szénégetőt pedig az
ügyészség fogházába, ahol mindezideig
tartóztatva tartották.

Sznégető József tegnap állott a
debreceni m. kir. törvényszék előtt szán-
dékos emberöléssel vádolva. A tárgyalás
elnöke Kerekes János, jegyzője Rózsa
Lőrinc volt. A vádat Balint Zsigmond
ügyész képviselte.

A tárgyalási terem ez alkalommal
szinülig megtelt érdeklődő közönséggel.
Mikor a vádlottat a fogházór bevezette,
minden szem feléje irányult és megfeszít-
ett érdeklődéssel kísérték vallomásának
minden mozzanatát.

Sznégető József úgy adta elő a
dolgot, hogy előre megbeszéltek, hogy
öngyilkosok lesznek. Zalogba csapták az
órájukat és gyűrűjüket és annak az árá-
ból vettek forgópisztolyt és golyókat. A
megmaradt pénzt pedig elitették. Mikor
az egyik lövést Deák elhibázta, ő lőtte
rá a másodikat, mert úgy egyeztek meg.
Azután magára lőtt, de nem talált. Más-
szodszor löni pedig már nem volt ideje.
Tettüket azért követték el, mert mind-
ketten Szatmáry Mariskába voltak szer-
elmesek, ki röviddel azelőtt nyoszolyó-
leánya volt Deáknak egy esküvőn, de
ott Szénégetővel többet foglalkozott.

Szatmáry Mariska is jelen volt a
tárgyaláson, de csak lényegtelenebb val-
lomást tett.

A bizonyítási eljárás végeztével
az ügyész elmondotta vádbeszédét, amely
után a bíróság visszavonult. Hosszabb
tanácskozás után meghozta ítéletét, amely
a következő:

Sznégető Józsefet szándékos ember-
ölés bűntettében mondja ki a törvényszék
bűnösnek és ezért 7 hónapi börtönbün-
tétést mér rá. A vizsgálati fogságban
eltöltött három hetet a büntetésből ki-
töltöttnak tekinti.

A vádlott az ítéletben megnyugo-
dott, az ügyész szintén.

NYILTTÉR.

Van szerencsém szíves tudomására
hozni, hogy Löfkovits Arthur ur éksze-
résznél számos éven át viselt üzletveze-
tői állásomtól megváltam és Helyben,
Piac-utca 24. (Fehérló-szálloda épüle-
tében)

Halász Nándor

örv. bejegyzett cégem alatt a mai kor
gényeinek megfelelő, dusan felszerelt
arany-, ezüst-, óra- és ékszer-üzletet nyi-
tottam

Kiváló üzleti összeköttetésem, vala-
mint Budapesten és itt Helyben, hosszú
időn át szerzett tapasztalataim *kellő*
szakismeretem és szolid üzleti elveim
biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy
a mai fokozott igényeket minden irány-
ban kielégíthessem.

A vezetésem alatt álló műhelyem-
ben minden e szakmába végző tárgyak
szakszerű és izléses kivitelben, valamint
javításokat jutányos árban készítek.

**Üzletem semminemű más
helybeli céggel összefüggés-
ben nem áll.**

Midőn raktáram megtekintésére fi-
gyelmét felhívom, vagyok magamat szí-
ves jóindulatába ajánlva,

kiváló tisztelettel

Halász Nándor.

Szakszerű munka mégis
a legolcsóbb Villammű
berendezések kizárólag
FÖLDVÁRI L.
debreceni első electro-
mechanikus készít a
legtartósabban.
Kossuth-utca 1. sz.
az udvarban. Uj berendezé-
seknél másfél évi, javítá-
soknál fél évi díjtalan
Telefon rendbentartás, villamos m-
186. szerek, telefonok, villamos
háziessenngők felszerelése és
villamos zseblámpák raktára. villanyos
háziessenngők és telefonok jókarbantar-
tását évi három koronától feljebb
vállalom.

SZTRAKA-féle
tannin-csokoládé
kiváló hatású kis
gyermek és fel-
nőttek hasmenése
ellen. Egy drb.
ára 40 fillér.
Kapható minden
gyógyszertárban.

Mosó férfiruhakelme

Sepsi-Szt.-György-i

magyar gyártmány, ●

I öltönyre való

● ● 3.50—5 frtig.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kucz József és Tsa utóda cégnél,

Debrecen, Kistemplombazár.

189866. F. II.

Hirdetmény.

Az ujszász—jászapáti vonalon
Ujszászról Jászapáti felé reggel 6
órákor induló, illetve Jászapáti felől
oda reggel 4. óra 58 p. kor. érkező
és jelenleg minden kedden, csütör-
tökön, szombaton és vasárnapon
közlekedő vegyesvonatofévi augusz-
tus hó 15-étől kezdve hetenként
háromszor vagyis kedden, csütörtö-
kön és szombaton és azokivül csak
a jászapáti, jászkiséri és jászladányi
országos vásárok első napján fognak
közlekedni.

Budapest, 1904. augusztus hó
3-án.

Magyar kir. államvasutak
igazgatósa.

Utánnomás nem díjazatik)

10872—1904.

Ló eladás.

A Debrecen sz. kir város
törzsménéséből kiselejtezett és
számfeletti kanca lovak az 1094. évi
augusztus hó 14-ik. napján tartandó
országos lóvásárban nyilvános árve-
résre, a mely a fent jelzett napon
d. e. 9 órákor kezdődik az érdekel-
tek meghivatnak.

Az árverés tárgyát képező
lovak a város Epreskerti telepén
megtekinthetők.

Debrecen, 1904. augusztus hó 5.

Ávárosi tanács.

**Legrégibb és legnagyobb butor-
raktár DEBRECENBEN.**

BUTOROK.

a legnagyobb választékban, jutányos árban,
teljes és legszolidabb kivitelben csakis

Killer Ede

butorgyáros, os. és kir. udvari szállítónál

DEBRECEN,

főpiac, a főútszélen szemben
kaphatók, hol úgy a legszeré-
nyebb mint a legdiszesebb meny-
asszonyi kelengyék, szobaberén-
dezések és diszítések kifogástal-
anul eszközöltetnek.

Virágüzlet átnelyzés.

Van szerencsém a n. é. közön-
séget értesíteni, hogy a **piac-utca
59. sz. a. 10 év óta** fennálló.

Virágkereskedésemet

építkezés miatt **augusztus hó 1-én
piac-utca 69. szám alá,** a keres-
kedelmi és iparkamara házába, a
„Frohner“-szálloda mellé helyezem
át.

Amidőn az eddigi szives párt-
ogást megköszönöm, kérem b.
támogatásukat új helyiségemben is.

Teljes tisztelettel

Janatka Alajos

műkertész.

Hajdusági
bajuszpedró.

Szép bajusz

nyerhető a híres Hajdu-
sági bajuszpedró haszná-
lata által, mely **legjobb
az összes bajuszpedró
készítmények között.** A
bajuszt nem törli, nem
töpi, mindig szép állás-
ban tartja és soha nem
keményedik meg.

Egy doboz 50 fill.

Kapható:

Dr. Rotzinek V. Emil
utóda

Grósz Nagy Ferenc

gyógys. érésznel

DEBRECEN, Kossuth-utca 8. szám.

Valamint Tóth Béla gyógyszerárában

Á 780
1904. sz.

Hirdetmény.

A Kereskedelemügyi m. kir.
Minister ur ó Nagyméltósága az
1904. évi július hó 19-én kelt
38094. számú rendeletének a II
alföldi trantversális közut
214—215, 224.450, 236.200,
252.800, 271.100 és a 279.000
km. szakaszokon 7 drb. utkapa-
rónáz építését 54101 K. 78 fill-
ér összeg erejéig engedélyezte.

A fent említett munkálatok
kivitelének biztosítása céljából az
1904. évi augusztus hó 24-ik
napjának d. e. 10 órájára a deb-
receni kir. államépítészeti hivatal
helyiségében tartandó zárt aján-
lati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhi-
vatnak, hogy a fentebbi m. nká-
latok vegrehajtásának elvállalására
vonatkozó zárt ajánlataikat a ki-
tűzött nap d. e. 10 órájáig a
nevezett hivatalhoz annyival in-
kább igyekezzenek beadni, mivel
a később érkezettek figyelembe
nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az ajánlati
költségvetés 5 százalékanak meg-
felelő bánatpénznek az adóhiva-

talnál történt letételét igazoló
pénztári nyugta csatolandó.

Ajánlatok úgy egyes, vala-
mint az összes utkaparónázakra
is tehetők.

A műszaki művelet és felté-
telek az alóli hivatálnál napon-
ként megtekinthetők.

Debrecen, 1904. augusztus
hó 4-én.

A m. kir.

államépítészeti hivatal.

Magyar királyi államvasutak.

**A ki olcsón, jól, praktikusán
és modernül
építkezni akar**

forduljon

BORSOY I. S. építészhez

DEBRECEN, Háyali-utca 21. szám.

Templonok, városi lakóházak
kastélyok, iskolák, fürdők, gyárak
gazdasági épületek stb. tervezését vagy
elkészítését, nedves lakások szárazzá
tételét, betöréseket vagy bármily
építkezési munkákat helyben vagy
vidéken olcsón a legjobb kivitelben
elvégezteti. Építészre történő
előzetes eszközöl ki. Biztos siker-
rel elkészíti a kőműves, kőfaragó
és mesterei vizsgára. Épi ő ipi-
munkák előnyösen készít tervek
költségvetést s b.

„MAYER“ gépgyár

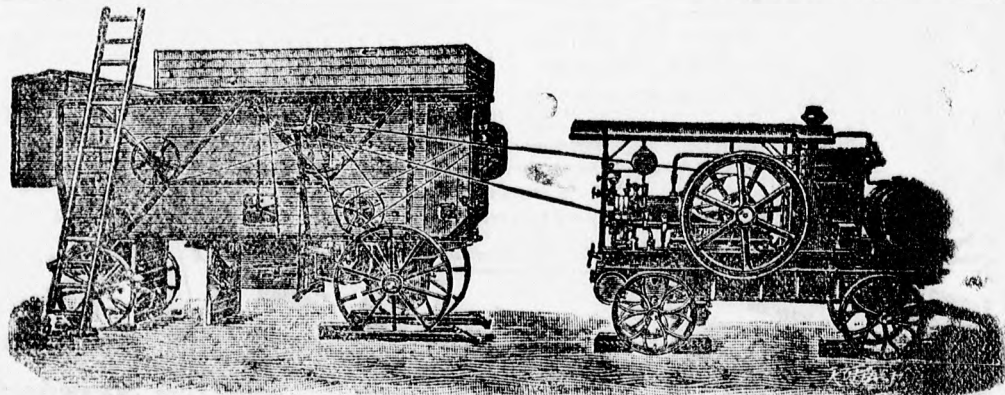
vas és fémöntöde részvénytársaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V. Lipót-körut 15.

Készít mindennemű

Gazdasági gépeket, kitűnő szerkezetű Benzin- és szivó-gázmotorokat 1-50 lóerőig.

Benzin-motoros cséplőkészletek
Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva

Malomépítészet: Új hengerek, minden szaknába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.
Különlegesség: Legújabb szerkezetű oszvaros és szabad. kir. visznyomásu ber-
sajtók. világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Osborne D. M.-féle Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kivantra ingyen és bérmentve. külön költségvetést ingyen

Szabadalmazott.

Hűtőházak hűtőgéppel vagy amerikai rendszerű jégkészítéssel. Ez kisebb arányokban a szénsav rendszer alapján.
Jéggyártógépek bármely célra és bármely méretben.
Szikvizgyártógépek szifonok és az összes e szakmába vágó cikkek.
Stanol-kupakok, pincefelszerelési cikkek, elsőrendű minőségben és igen megbízható kivitelben kaphatók:

Dr. Wágner és társai
Fémáruháza Budapesten, Tinody utca 3.
Árjegyzékek, költségvetések, tervrajzok ingyen és bérmentve. — Előnyös fizetési feltételek. — Olesó árak.

Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899

Arany érem
Budapest 1899

Aranyérem
Pozsony 1902

hydrau-
likus
sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtolására a nagy üzem számára, 2 kitolható kossárral vagy 1 kossárral.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókat kézihajtásra Hercules-nyomerő szerkezettel, fa- vagy vastányérral. Gyümölcs- és szőlő-órlókat, bogyzógépeket.

Gyümölcs-aszaló készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett, mint különlegességet a legújabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III

különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnek

LEOPOLD GYULA hirdetői irodája által, Budapest, Erzsébet-körút 54. Szakavatottság! Pontosság!

KÖSZVÉNY ÉS CSÚZ ELLEN LEGSIKEREBB a KRIEGNER-féle

REPARATOR
1 óra 2 korona, kis óra 1 kor.
Főraktár: KORONA - GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA
BANKHÁZA, BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 60.
a magy. kir. szab. osztályozású fedélzeti helye.
10,000 sorajegy, 55,000 nyer. — Nyeremények összege 14,458,000 korona.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.
300 koronától kezdve ad törlesztés nélkül levél-kölcsönöket, melyek után

1000 koronától kezdve:	2% lemondással
50 óra a tőke ért. 5.000-kor	20 óra a tőke ért. 5.000-kor
25 : : : 5.000-kor	10 : : : 5.000-kor
10 : : : 5.000-kor	5 : : : 5.000-kor
5 : : : 5.000-kor	2 : : : 5.000-kor

Fizetendő járadék a törlesztésnél egytíz.
Bővebb felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

HÓTEL PARIS SZÁJLODA
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRUT 25. SZ.
100 szobos 250 k-fttel felszerelt kábeltelefonnal és villanyvilágítással egyetel. Fürdő, elegáns kávéház, étterem és szobák a földsz. Villamos vasúti megállóhely az ország pályaudvarok és hajók felé.

KLIVÉNYI FERENCZ
vendéglős előadó művész
Budapest, VI., Andrassy-út 39.
Képzett színpadi előadó, valódi házi borok és a világhírű „PSCHORRBRÄU” egyedül kimerése.

REMINGTON
LEGTÖRTELESEBB IRÓGÉP UJ MODELLJE megjelent! PROSPEKTUST KÜLD GLOGOWSKIÉK BUDAPEST ANDRÁSSY-ÚT 12. FEJLŐMŰHATATLAN

Ön nagyon idősnek látszik! Fesse haját a CZERNY-féle Tanningene
HAJFESTŐ-SZERREL.

VÉRGYÓGYÍTÁS
A legkimerőbb gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, ideg- és bőrbaj, szélhűtés, emezavar stb. ellen. Megalapította és egyedül képviselője: Dr KOVÁCS J. fővárosi orvos. BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 18. SZ. I. EM.

UGORKATEJ
Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER a Balassa-féle valódi angol szőlő szőlővel minden szőlőt, májfolttal, pattanást, mészert stb. és az arcnak üdösítést, fiataloságot kölcsönöz. Hőgöcsökkel alkalmatlan! Egy óra 2-3 k. hozzá ugorka-száppal 1-2 k. szódával 2-3 k. Postal szállítási díj a posta. Gyógyszertára: Budapest - Erzsébetfalva.

OSERS és BAUER
MOTORGYÁR
BUDAPEST V., Lipót-körút 7. BÉCS Dresdenstrasse 79-85.
Benzin- és petrolin-motorok Benzin- és petrolin-lokomobilok
Szívógáz-motorok 2-3 fillér üzemköltséggel. Ezernyi berendezések működésben. — Elsőrendű gyártmány. — Kedvező fizetési feltételek.

LEON és OLÁH
Budapest, IV., Kosuth Lajos-utca 4.
Mintákat az ország minden részébe ingyen és bérmentve küldenek

LEON és OLÁH SZÉPÍTŐ SZEREK: ARGISZTÓ-ÉS SZÉPÍTŐ SZEREK: ANEONER: UJ MÓD KÖRUT: PUDER: GYÖNGY: SZAPPAN: Budapesti Gyógyászati és Kémiák Intézetének

HAJFESTŐ-ÉRTÉKESÍTŐ ÉS GYERMEK-TÁJA ÁRUHÁZA Budapest, IV., Központi Városház (Gárdai-körút)